

תלמודו בידו

דף לח עמוד א

- א] היכן צריך לנענע את ארבעת המינים בהלל ?
- ב] כיצד הניפו את שתי הלחם יחד עם שני כבשי שלמי עצרת, ומהו טעם ההנפה ?
- ג] התחיל לאכול ונזכר שלא נטל לולב, מה יעשה ?
- ד] האם מותר לאכול קודם שיתפלל מנחה ?
- ה] כיצד נהגו הראשונים באמירת הלל, וכיצד יענה מי שאינו יודע לקרות כשמקרים לפניו את ההלל ?

- א] מנענע ב"הודו לה'" בתחילת הפרק, ו"בהודו לה'" שבסוף הפרק. וכן ב"אנא ה' הושיעה נא". ולבית שמאי, אף ב"אנא ה' הצליחה נא".
- ב] הנפה: מניח את שתי הלחם על גבי שני הכבשים בעודם חיים, ומניח ידו תחתם ומניף. מוליך ומביא לכל אחת מארבע רוחות העולם, שנאמר "אשר הונף". ומעלה ומוריד, שנאמר "ואשר הורם" ואין עליה בלא ירידה.
- הטעם: 1. להורות שעושה המצוה לשם מי שארבע הרוחות והשמים והארץ שלו. 2. מוליך ומביא, כדי לעצור רוחות רעות. מעלה ומוריד, לעצור טללים רעים. ואף שאין התנופה מעכבת את הכפרה, חשובה היא לעכב את הפורענות. - וכן בנענועי הלולב, מוליך ומביא, מעלה ומוריד. לעצור רוחות רעות וטללים רעים.
- ג] ביום טוב ראשון: יפסיק סעודתו ויטול, אף שיש עוד זמן לקיימה, כיון שהנטילה מן התורה. ביום טוב שני: אינו מפסיק את סעודתו אם יש זמן ליטול, שהנטילה מדרבנן.
- ד] לכתחילה: הגיע זמן תפילת המנחה, לא יתחיל לאכול עד שיתפלל. בדיעבד: אין צריך להפסיק לאכול אם יש זמן להתפלל, כיון שתפלה היא מדרבנן.
- ה] מנהג הראשונים: החזן בלבד אומר את ההלל, והצבור עונה "הללוי-ה" אחר כל דבר. גדול מקרא: מי שאינו יודע לקרות, עונה "הללוי-ה" אחרי כל דבר שמקריאים לפניו. קטן ואשה מקרים: חוזר אחריהם מילה במילה, כיון שאינם מוציאים גדול ידי חובה.